

“Güzel Fotoğraf”lar Diyarı

Hiç bir zaman sadece güzel bir fotoğraf çekmeyi hayal ederek yola çıkmadığım için, fotoğrafçılığımı da “güzel fotoğraf”lar üzerinden kurgulamadım. Fotoğrafın estetik güzelliğinden çok, hayata ve çağıma tanıklığının dürüst bir belgesini bırakmakla ilgili oldum. Bunu yaparken motivasyonumun yegane kaynağı, ürettiğim fotoğrafların basın aracılığıyla insanlara ulaşacak olduğunu bilmek ve bunun verdiği sosyal sorumluluk bilinciydi.

Fotoğraf, yaşanan bir anı ancak hissettirebilir. Dolayısıyla, fotoğrafı çeken dondurduğu an'dan daha önce, yaşadığı an'ın tanığıdır ve bu an'la ne denli iç içe bir duygusal bütünlüğe sahipse fotoğrafik yansıma o denli başarılı olur. Fotoğrafı güzel yapan onu ortaya çıkaran duygunun samimiyetidir demek istiyorum. Ancak bu sayede fotoğraf, bir güzellik objesi, bir süs olmaktan kurtulup kendi iç anlamıyla varolabilir.

Kendi doğal döngüsünün çok üzerinde bir ivmeyle hızlanan teknolojinin kurbanı olan fotoğraf, günümüzde sistemin bir tüketim nesnesi haline gelmiş ve anlamını yitirmiştir. Her yerde ‘Güzel Fotoğraf’ yarışmaları, kritikler, puanlamalar, ödüller. Puanlanmadan varolamaz hale getirilen modern insan!

Oysa fotoğraf, ‘Bakın burada böyle bir haksızlık var’ diyebilmenin, bunu belgelemenin yegane araçlarından biridir.

Foto-röportaj yapan bir fotomuhabiri olarak, çalıştığım konuyu tüm gerçekliğiyle anlatan fotoğraflardan oluşan bir toplam yaratmakla uğraştım hep. Her biri yalın ve vurucu cümlelerden oluşan en öz haliyle dile gelmiş bir hikaye anlatmak oldu derdim. Hikayeyi hakkıyla anlatan fotoğrafik bütünlüğün peşinden koştum. O hikayeyi anlatmak istememin gerekçelerini, hikayesini anlattığım konuda aradım. Sıkıntıyla, sancıyla çıkardığım her fotoğraf bir sonrakini gülümsemeyle çağırdı.

Şimdi arkama baktığımda fotoğrafçılığымda en ağır basan bölgenin Güneydoğu Anadolu olduğunu görüyorum. Anlattığım konuyu oluşturan fotoğrafların birbirleri arasında tutarlı bir bütünlük oluşturmamasına çabalamam gibi, başlayacağım her yeni konu da bitirdiğim konuyla ortak bir temada buluşabilirdim. Bu sebeple, Atlas Dergisinin fotoğrafçısı olarak ilk Diyarbakır'a gidişimden sonraki dört yılım yine Diyarbakır'ın doğusunda Atlas Dergisi için foto-röportajlar üreterek geçti.

Mesela, Bitlis'in Hizan İlçesinin Giran Köyü'nün muhtarı ve ‘korucu’su İkrım Gezelge. İkrım'la tanışıklığımız Hizan Jandarma Karakolunda başladı. Bölgede korumasız dolaşamayacağım için ben ona, bölgede gezecek bir gazeteciye eşlik etme görevi verildiği için o bana mecburdu. Bir haftamız yollarda ve yanyana geçti. Yaptığımız yolculuklar, gittiğimiz köyler beni artık bu dünyada bir yerlerde olmadığımı inandıracak kadar gerçek ötesiydi. Büyüleyiciydi. Tozdan, yağmurdan çamur olmuş yüzlerimizi birbirimize gösterip güldük. Açlıktan, yorgunluktan yığılmış bedenlerimizi aynı toprak damın gölgesine bıraktık.

Yanda gördüğünüz İkrım'ın fotoğrafıdır. Deklanşöre bastığım anda aynada gördüğüm kadrajın aynısıdır. Bana bu fotoğrafı ‘böyle’ çektirten, yüzleri göstermeyerek kişileri kimliklerinden arındırmak ve herkesleştirmek istemem olabilir. Veya bölgenin silaha bağımlılığını vurgulamak istemiş olabilirim. Yada ne bileyim, çocukların bile silahla kurduğu yakın ilişkiyi anlatmakta olabilir. Hatta, babanın kirli sakallı yüzüyle çocuğun masum yüzü arasındaki tezata rağmen silahla ilişkilerindeki rahatlığın aynılığı. Bunların en az biri veya hepsi birden olabilir. Ama bu kadrajı yaparken bu cümlelerden hiç birini kurmuş değildim. Tek hatırladığım, bir oğulun babasıyla silahı arasında kendine sığınacak bir yer arayışının bende yarattığı duygudur.

